STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH/POLITYKA OCHRONY DZIECI

Nadrzędną zasadą działania pracowników i współpracowników Poradni proMind (dalej: „Poradnia") jest dobro dziecka i jego najlepiej pojęty interes. Każde dziecko traktowane jest z szacunkiem, podmiotowo i z uwzględnieniem jego potrzeb rozwojowych. Wobec dziecka niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiejkolwiek formie – fizycznej, psychicznej, seksualnej, ani zaniedbanie. Pracownicy działają w granicach prawa, wewnętrznych procedur Poradni oraz swoich kompetencji zawodowych.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku wynikającego z art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 560), wprowadzonego ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1606), tzw. „ustawą Kamilka". Standardy ochrony małoletnich są elementem systemowej ochrony dzieci przed krzywdzeniem i narzędziem wzmacniającym bezpieczeństwo pacjentów Poradni.

Dokument opiera się na założeniach, że:

- Poradnia nie zatrudnia i nie współpracuje z osobami mogącymi zagrażać bezpieczeństwu małoletnich,
- personel potrafi rozpoznać symptomy krzywdzenia i podjąć właściwą interwencję,
- wszystkie działania są zgodne z prawami dziecka, prawami człowieka i przepisami o ochronie danych osobowych (RODO),
- postępowanie na wypadek krzywdzenia jest zorganizowane, dokumentowane, monitorowane i cyklicznie weryfikowane

§ 1. Podstawy prawne

1. **Konstytucja RP** oraz **Konwencja o Prawach Dziecka** – fundament ochrony praw i godności dziecka.
2. **Ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka**.
3. **Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich** (tekst jedn. Dz.U. 2024 poz. 560) – w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. (Dz.U. poz. 1606), obowiązującym od **15 lutego 2024 r.**; art. 22b–22c określają obowiązek wprowadzenia

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

standardów przez podmioty prowadzące działalność medyczną, oświatową, opiekuńczą i inną, do której uczęszczają lub mogą uczęszczać małoletni – termin wdrożenia standardów upłynął **15 sierpnia 2024 r.**

4. **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej**, znowelizowana ustawą z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U. poz. 535) – wprowadziła pojęcie „przemocy domowej" (w miejsce „przemocy w rodzinie") oraz rozszerzyła katalog form przemocy o przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc.
5. **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty"** (Dz.U. poz. 1870).
6. **Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy** oraz **Kodeks karny** (w szczególności art. 115 § 11 – definicja osoby najbliższej).
7. **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO)** oraz **ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych** – w zakresie przetwarzania danych małoletnich i osób zaangażowanych w procedury interwencyjne

§ 2. Słownik pojęć

Pojęcie	Znaczenie
Pracownik	Osoba zatrudniona lub współpracująca z Poradnią na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, kontraktu, a także wolontariusz i praktykant
Dziecko / małoletni	Osoba, która nie ukończyła 18. roku życia
Opiekun dziecka	Rodzic, opiekun prawny lub rodzic zastępczy uprawniony do reprezentowania dziecka
Zgoda rodzica	Zgoda co najmniej jednego rodzica/opiekuna prawnego; w razie braku porozumienia między rodzicami – sprawę rozstrzyga sąd rodzinny
Krzywdzenie dziecka	Czyn zabroniony lub karalny popełniony na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę (w tym pracownika Poradni) albo zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie
Koordynator ds. standardów	Pracownik wyznaczony przez Dyrektora Poradni do nadzoru nad wdrażaniem i realizacją niniejszych standardów
Dane osobowe dziecka	Wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

§ 3. Standard I – Polityka ochrony dzieci

Poradnia proMind wdrożyła i stosuje niniejsze standardy.

Dokument jest znany personelowi, pacjentom i ich opiekunom oraz udostępniany:

- na stronie internetowej proMindclinic.pl,
- w recepcji Poradni (do wglądu),
- drogą mailową pacjentom i ich rodzinom,
- w dwóch wersjach: **pełnej** oraz **skróconej** – przeznaczonej dla małoletnich, dostosowanej do ich możliwości rozumienia.

Weryfikacja personelu przy rekrutacji

1. Przed dopuszczeniem osoby do pracy lub współpracy Dyrektor Poradni sprawdza jej dane w **Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym** – zarówno w rejestrze z dostępem ograniczonym, jak i w rejestrze osób, wobec których Państwowa Komisja ds. Pedofilii wydała postanowienie o wpisie (weryfikacja za pośrednictwem systemu Ministerstwa Sprawiedliwości).
2. Dyrektor pobiera od kandydata **zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego**.
3. Wynik negatywny (wpis w rejestrze lub karalność za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej/na szkodę małoletniego) wyklucza zatrudnienie lub współpracę.

Rozpoznawanie ryzyka i dokumentacja

Pracownicy zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia, reagują rozmową z opiekunami i monitorują sytuację dziecka. Dla każdego zgłoszenia zakłada się **imienną, chronioną teczkę** (prowadzoną przez psychologa, pedagoga lub lekarza, przechowywaną w recepcji z ograniczonym dostępem), zawierającą m.in.: kartę zgłoszenia, protokoły rozmów, kwestionariusz oceny ryzyka, protokół Zespołu Interwencyjnego, kopie Niebieskiej Karty A/B, plan wsparcia dziecka i ocenę jego skuteczności oraz wykaz kontaktów pomocowych.

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

§ 4. Standard II – Personel

Personel Poradni współtworzy bezpieczne środowisko. Realizacja standardu obejmuje:

- zatrudnianie wyłącznie po pozytywnej weryfikacji w KRK i Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym,
- świadomość praw dziecka i odpowiedzialności prawnej personelu (w tym karnej za zaniechanie reakcji na krzywdzenie),
- cykliczne szkolenia z: rozpoznawania symptomów krzywdzenia, procedur interwencji, dokumentowania działań, ochrony danych osobowych, procedury „Niebieskie Karty" oraz zasad bezpiecznych relacji z małoletnim

§ 5. Standard III – Edukacja

Poradnia edukuje rodziców/opiekunów w zakresie wychowania bez przemocy oraz udostępnia małoletnim i ich rodzinom materiały (broszury, ulotki) dotyczące: praw dziecka, ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem, profilaktyki przemocy rówieśniczej i zagrożeń w internecie. W widocznym miejscu w Poradni oraz na stronie internetowej udostępnione są numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży (patrz § 9).

§ 6. Standard IV – Dokumentacja

Poradnia prowadzi rejestr zgłoszeń dotyczących podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia małoletnich. Osoba przyjmująca zgłoszenia składa pisemne oświadczenie o zachowaniu poufności. W procedurze „Niebieskie Karty" stosowane są urzędowe wzory formularzy A i B zgodne z rozporządzeniem RM z 6 września 2023 r. Dokumentacja przechowywana jest zgodnie z instrukcją archiwalną Poradni oraz zasadami RODO.

§ 7. Standard V – Monitorowanie

Zgodność stosowanych zasad z przepisami i faktyczną praktyką jest weryfikowana **nie rzadziej niż raz na 2 lata**, a wnioski z oceny dokumentowane pisemnie. Zakres, termin i sposób kontroli określa Dyrektor Poradni, uwzględniając ewentualne wyniki kontroli podmiotów zewnętrznych uprawnionych do nadzoru.

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

§ 8. Zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko

Wszyscy pracownicy, współpracownicy, wolontariusze, praktykanci oraz osoby mające kontakt z małoletnimi za zgodą Poradni potwierdzają znajomość poniższych zasad podpisaniem oświadczenia.

Komunikacja. Rozmawiaj z dzieckiem cierpliwie, z szacunkiem i adekwatnie do wieku. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, krzyczeć (poza sytuacją bezpieczeństwa) ani ujawniać osobom nieuprawnionym informacji wrażliwych o dziecku (wizerunek, sytuacja rodzinna, medyczna, prawna). Informuj dziecko o decyzjach go dotyczących i uwzględniaj jego zdanie. Nie zachowuj się niestosownie – wulgaryzmy, żarty o charakterze seksualnym czy zastraszanie są zakazane. Podczas diagnozy dzieci młodszych, niepełnosprawnych lub chorych zapewniona jest obecność rodzica w gabinecie lub w jego bezpośrednim pobliżu, za jego zgodą.

Relacje i granice. Zabronione jest: nawiązywanie relacji romantycznych/seksualnych z dzieckiem, utrwalanie jego wizerunku dla celów prywatnych, proponowanie alkoholu, wyrobów tytoniowych lub substancji psychoaktywnych, przyjmowanie pieniędzy lub prezentów od dziecka bądź jego opiekunów oraz wchodzenie w relacje zależności mogące rodzić podejrzenie nierównego traktowania. Sytuacje ryzykowne (np. nadmierne przywiązanie) zgłaszane są niezwłocznie Dyrektorowi Poradni.

Kontakt fizyczny. Dopuszczalny wyłącznie, gdy odpowiada realnej potrzebie dziecka, jest jawny, adekwatny do wieku i sytuacji oraz nie budzi wątpliwości interpretacyjnych. Zabronione są: bicie, popychanie, udawane walki, dotyk o charakterze nieprzyzwoitym. Przy czynnościach higienicznych ogranicza się kontakt do niezbędnego minimum, w miarę możliwości w asyście drugiej osoby z personelu.

Kontakty poza godzinami pracy. Kontakt z dzieckiem odbywa się wyłącznie w ramach obowiązków służbowych i kanałów służbowych (e-mail, telefon służbowy). Zakazane są zaproszenia do miejsca zamieszkania pracownika oraz komunikacja przez prywatne kanały (telefon prywatny, media społecznościowe). Wyjątkowy kontakt poza godzinami pracy wymaga zgody Dyrektora Poradni oraz opiekunów dziecka.

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

§ 9. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego

Zasady ogólne

Ujawnienie przemocy przez dziecko lub osobę trzecią **nigdy nie podlega wstępnej ocenie wiarygodności** przez pracownika – wymaga natychmiastowej reakcji. Zgłoszenie może nastąpić ustnie, pisemnie, telefonicznie, elektronicznie lub anonimowo.

Tryb postępowania

1. Pracownik, który poweźmie informację o krzywdzeniu, w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy i **niezwłocznie** informuje Dyrektora Poradni, sporządzając notatkę (wygląd, stan, zachowanie dziecka, cytowane wypowiedzi, podjęte działania).
2. Wypełniana jest **Karta zgłoszenia** (załącznik nr 1), podpisywana przez osobę przyjmującą zgłoszenie i – o ile to możliwe – osobę zgłaszającą, która okazuje dokument tożsamości i pozostawia dane kontaktowe.
3. Jeżeli zdarzenie zagraża życiu lub zdrowiu dziecka – niezwłocznie zawiadamiana jest **Policja** i, w razie potrzeby, pogotowie ratunkowe.
4. Dyrektor Poradni powołuje **Zespół Interwencyjny** (psycholog, pedagog, pracownik zgłaszający) w celu wstępnej diagnozy sytuacji, w tym rozmów z dzieckiem, osobą zgłaszającą i niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem.
5. W przypadku potwierdzenia lub uzasadnionego podejrzenia przemocy domowej Dyrektor wszczyna **procedurę „Niebieskiej Karty"**.

Procedura „Niebieskiej Karty" – kluczowe zasady

- Wszczęcie następuje przez wypełnienie formularza **Karta „A"** – nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy ani obecności osoby podejrzewanej o jej stosowanie.
- Rozmowę z osobą doznającą przemocy prowadzi się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi, godność i bezpieczeństwo, w obecności rodzica/opiekuna (a gdy to on jest podejrzany – w obecności innej pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 k.k., w miarę możliwości z udziałem psychologa).
- Żaden formularz Niebieskiej Karty nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o stosowanie lub doznawanie przemocy.

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

- Formularz **Karta „B"** (zawierający informacje o prawach i możliwościach uzyskania pomocy) przekazywany jest wyłącznie osobie pokrzywdzonej – nigdy osobie podejrzanej o stosowanie przemocy.
- Wypełnioną Kartę „A" przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego **niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni** od wszczęcia procedury; odpowiada za to Koordynator ds. standardów, informując Dyrektora Poradni.
- Wszczęcie procedury nie zwalnia z obowiązku podjęcia natychmiastowych działań chroniących bezpieczeństwo dziecka.

Załączniki do procedury

1. Karta zgłoszenia krzywdzenia małoletniego.
2. Oświadczenie o zachowaniu poufności.
3. Arkusz oceny ryzyka stosowania przemocy wobec małoletnich.
4. Kwestionariusz oceny zaniedbania małoletniego.

§ 10. Przepisy końcowe

Za przygotowanie personelu do stosowania standardów – w tym wiedzę o rozpoznawaniu krzywdzenia, procedurach interwencji i odpowiedzialności prawnej za zaniechanie działania – odpowiada Dyrektor Poradni. Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie bieżącej diagnozy potrzeb.

Dokument wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i jest podawany do publicznej wiadomości na stronie promindclinic.pl, w mediach społecznościowych Poradni oraz drogą mailową do pracowników, pacjentów i ich rodzin. Standardy podlegają przeglądowi nie rzadziej niż co 2 lata.

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

Ważne telefony i kontakty pomocowe

Instytucja	Kontakt
Biuro Rzecznika Praw Dziecka (pn–pt 8:15–16:15)	tel. 22 583 66 00, fax 22 583 66 96 (całodobowo), e-mail: rpd@brpd.gov.pl
Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka (całodobowo)	tel. 800 12 12 12, czat: brpd.gov.pl
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży (codziennie 12:00–2:00)	tel. 116 111, www.116111.pl
Telefon dla rodziców i nauczycieli ws. bezpieczeństwa dzieci (pn–pt 12:00–15:00)	tel. 800 100 100
Centrum Wsparcia dla Osób w Stanie Kryzysu Psychicznego (całodobowo)	tel. 800 70 22 22
Telefon zaufania dla dorosłych w kryzysie emocjonalnym (pn–pt 14:00–22:00)	tel. 116 123
Telefon zaufania – uzależnienia behawioralne (codziennie 17:00–22:00)	tel. 801 889 880
Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia" (całodobowo)	tel. 800 120 002
Numer alarmowy	112

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

Twoje bezpieczeństwo w proMind

Ważne informacje dla Ciebie – wersja skrócona

(dokument towarzyszący pełnym „Standardom Ochrony Małoletnich" Poradni proMind, dostępnym na promindclinic.pl)

Jesteś u nas bezpieczny/bezpieczna

W proMind każdy dorosły, z którym się spotykasz, ma obowiązek traktować Cię z szacunkiem, słuchać Cię i dbać o Twoje dobre samopoczucie. **Nikt nie ma prawa Cię krzywdzić** – ani biciem, ani krzykiem, ani wyśmiewaniem, ani dotykiem, który sprawia, że czujesz się źle lub niekomfortowo.

Masz prawo do:

- bycia wysłuchanym/wysłuchaną i traktowanym poważnie,
- decydowania, komu opowiadasz o swoich sprawach,
- powiedzenia „nie", jeśli coś Ci nie odpowiada,
- prywatności – Twoje sprawy nie są opowiadane innym bez potrzeby,
- poproszenia o pomoc w każdej chwili.

Czego nie wolno robić dorosłym w proMind

Osoba pracująca w naszej Poradni **nigdy** nie:

- uderzy Cię, nie popchnie, nie zrobi Ci krzywdy fizycznej,
- nie będzie Cię obrażać, wyśmiewać ani straszyć,
- nie dotknie Cię w sposób, który sprawia, że czujesz się niedobrze lub zawstydzony/zawstydzona,
- nie zaprosi Cię do swojego domu ani nie będzie się z Tobą kontaktować prywatnym telefonem czy przez media społecznościowe,
- nie poprosi Cię o zachowanie tajemnicy przed rodzicami w sprawach, które dotyczą Twojego bezpieczeństwa,
- nie zaproponuje Ci alkoholu, papierosów ani żadnych innych substancji.

Jeśli ktoś zachowuje się wobec Ciebie w ten sposób – **to nie jest w porządku, nawet jeśli mówi, że tak trzeba** albo że to sekret.

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo

Co zrobić, jeśli czujesz się źle traktowany/traktowana

1. **Powiedz o tym** – dorosłemu, któremu ufasz w Poradni, rodzicowi lub opiekunowi.
2. Możesz to zrobić na kilka sposobów: rozmawiając, pisząc SMS-a, wiadomość mailową albo mówiąc przez telefon.
3. Jeśli trudno Ci mówić po polsku albo masz trudności z mową – powiedz to, a osoba w Poradni pomoże Ci znaleźć sposób, żeby się z Tobą porozumieć.
4. **Nie musisz się bać, że Ci nie uwierzymy.** Każde zgłoszenie traktujemy poważnie i reagujemy.
5. Jeśli boisz się rozmawiać z kimś w Poradni – zadzwoń pod jeden z numerów poniżej. Tam też Ci pomogą.

Numery telefonów, pod którymi zawsze znajdziesz pomoc

Do kogo zadzwonić	Numer	Kiedy
Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży	**116 111**	codziennie 12:00–2:00 w nocy, można też pisać: www.116111.pl
Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	**800 12 12 12**	całą dobę, czat: brpd.gov.pl
Numer alarmowy (jeśli jesteś w niebezpieczeństwie)	**112**	całą dobę

Rozmowy są **bezpłatne**, a osoba po drugiej stronie nie musi wiedzieć, kim jesteś, jeśli nie chcesz tego mówić.

Pamiętaj

To, co Ci się przydarza, **nigdy nie jest Twoją winą**. Masz prawo czuć się bezpiecznie – w domu, w szkole i w naszej Poradni. Jesteśmy tu po to, żeby Ci po

Poradnia proMind
ul. Piłsudskiego 13 lok.101
05-120 Legionowo